

מסכת פאה

פרק ח

א. מִאֵימָתִי כֹּל אָדָם מַתְרִין בָּלֶקֶט. מַשְׁיַלְכֹו הַגְּמֹוֹשֹׁות. בְּפֶרֶט וְעוֹלָלוֹת, מַשְׁיַלְכֹו הַעֲנִים בְּכֶרֶם וְבָאוֹ. וּבְזִיתִים, מַשְׁתַּרְדֵּר רַבְיעָה שְׁנִיה. אָמֵר רַבִּי יְהוֹדָה, וְהִלְאָ יִשְׁשָׁאֵן מַסְקִין אֶת זִיתֵיכֶם אֶלָּא לְאַחֲרַ רַבְיעָה שְׁנִיה. אֶלָּא כִּדְיַי שְׁיַהָא הַעֲנִי יוֹצֵא וְלֹא יְהָא מַבְיאָ בְּאַרְבָּעָה אָסְרוֹת:

ב. גְּאַמְנִים עַל הַלְּקֶט וְעַל הַשְּׁכָה וְעַל הַפֶּאָה בְּשַׁעַטְנוֹ, וְעַל מַעַשֵּׂר עֲנִי בְּכָל שְׁנַתוֹ. וּבָנָיו לֹוי גְּאַמְנִים לְעוֹלָם. וְאֵינוֹ גְּאַמְנִין אֶלָּא עַל ذָבָר שְׁבָנִי אָדָם נָהָגִין כֵּן:

ג. גְּאַמְנִין עַל הַחֲטִים, וְאֵין גְּאַמְנִין עַל הַקְּמָה וְלֹא עַל הַפְּתָה. גְּאַמְנִין עַל הַשְׁעֹרָה נְשָׁל אָרֶז, וְאֵין גְּאַמְנִין עַל יְוֵנוֹ בֵּין חֵי בֵין מַבְשֵׁל. גְּאַמְנִין עַל הַפּוֹל, וְאֵין גְּאַמְנִין עַל הַגְּרִיסִין, לֹא חַיִים וְלֹא מַבְשָׁלִין. גְּאַמְנִין עַל הַשְּׁמָן לוֹמֶר נְשָׁל מַעַשֵּׂר עֲנִי הוּא, וְאֵין גְּאַמְנִין עַל יְוֵנוֹ לוֹמֶר נְשָׁל זִיתִי נָקוֹף הוּא:

ד. גָּמְנִים עַל הַיְרָק חֵי, וְאֵין גָּמְנִים עַל הַמְּבָשֶׂל, אֲלֹא אֵם כֵּן הִיא
לוֹ דָּבָר מַעַט, שְׁכַנּוּ דָּרָה בַּעַל הַבַּיִת לְהִזְהֻרְמָה מַלְפָסּוֹ:

ה. אֵין פּוֹחָתֵינוּ לְעַגְנִים בְּאֶרְון מְחַצֵּי קְבָּחָטִים וְקְבָּשָׁעוּרִים. רַבִּי
מְאִיר אוֹמֵר, חָצֵי קְבָּב. קְבָּב וְחָצֵי כְּסֶפֶם, וְקְבָּב אֲרוֹגָרוֹת, אוֹ מְנָה
דְּבָלָה. רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר, פְּרָס. חָצֵי לְגִינְזָן. רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר,
רַבִּיעִית. רַבִּיעִית שְׁמָן. רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר, שְׁמִינִית. וְשָׁאָר כָּל
הַפִּרְוֹת, אָמֵר אָבָּא שָׁאוֹל, כִּי שִׁמְבְּרָם וַיַּקְחֵה בָּהֶם מְזֹון שְׂפִי
סְעֻדּוֹת:

ו. מְדֹה זוֹ אָמֹרָה בְּכָהָנוּם וּבְלוּוּם וּבְיִשְׂרָאֵלִים. הִיא מָאיָל, נוֹטֵל
מְחַצָּה וּנוֹתֵן מְחַצָּה. הִיא לוֹ דָּבָר מַעַט, נוֹתֵן לְפָנֵיהם, וְהוּא מְחַלְקֵי
בִּינֵיכֶם:

ז. אֵין פּוֹחָתֵינוּ לְעַגְנִי הַעֲוֵיר מִמְּקוּם מִכְּכָר בְּפּוֹנְדִּיוֹן, מְאַרְבָּע
סְאִין בְּסֶלֶע. לוֹ, נוֹתְגִינְוּ לוֹ פְּרָנֵסָת לִינְהָה. שְׁבָת, נוֹתְגִינְוּ לוֹ מְזֹון שְׁלֵש
סְעֻדּוֹת. מַי שְׁפִישׁ לוֹ מְזֹון שְׂפִי סְעֻדּוֹת, לֹא יַטֵּל מִן הַפְּמַחְויִ. מְזֹון
אַרְבָּע עַשְׂרָה סְעֻדּוֹת, לֹא יַטֵּל מִן הַקְּפָה. וְהַקְּפָה נְגַבִּית בְּשָׁנִים,
וּמְתִחְלָקָת בְּשֶׁלֶשֶׁה:

ח. מַי שְׁפִישׁ לוֹ מְאַתִּים זֹוּ, לֹא יַטֵּל לְקַט שְׁכָה וּפִאָה וּמַעַשֵּׂר עֲנִי.
הִיוּ לוֹ מְאַתִּים חִסְרָ דִּינָר, אַפְלוּ אַלְפָ נוֹתְגִינְוּ לוֹ כְּאַחַת, הַרְיִ זה יַטֵּל.

היו ממשכנים לבעל חוב או לכתב אשתו, הרי זה יטל. אין מחייב אותו למכר את ביתו ואת כל תושבונו:

ט. מי שיש לו חמשים זיו והוא נושא ונוטן בהם, הרי זה לא יטל. וכל מי שאיןו צריך לטל ונוטל, איןו נפטר מן העולם עד שאיןצטרך לבירות. וכל מי שזכה לטלニア נוטל, איןו מות מן הזקנה עד שיפרנס אחרים משלו, וعليו הכתוב אומר ברוך הגבר אשר יבטה בה' והיה ה' מבתחז (ירמיה יז). וכן דין שענש עצמו כאחד מהם, מי שאיןו לא חגר, ולא סומא, ולא פפת, וענש עצמו כאחד מהם, איןו מות מן הזקנה עד שענשיה כאחד מהם, שנאמר (דברים טז) צדק צדק תרדף. וכל דין שלוקם שחדר ומטה את הדין, איןו מות מן הזקנה עד שענינו כהות, שנאמר (שמות כג) ושחר לא תקח כי השחר יעור פקחים וגוי: סליק מסכת פאה